

El 1867 no només va portar un augment substancial en la feina d'Andreu de Bofarull, sinó també una millora que sembla prou important, ja que es va fer una nova sala d'arxiu, al darrer pis de l'Ajuntament. El nou espai també es devia pensar per ubicar-hi la biblioteca municipal, aleshores, de nova creació.

Va caldre fer nova l'escala que accedia a les golfes, així com un corredor, amb finestres, per unir l'escala amb l'Arxiu i les dues portes de les golfes.

A la sala de l'Arxiu, es va fer nou el sòl, les parets, una escaleta doble amb barana de ferro, i es van revocar i blanquejar les parets i el sostre. El pressupost total per fer tot això va ascendir a sis mil cinc-cents vuitanta rals de velló.¹⁰

Aquest espai, segons afirma Bernat Torroja (arxiver entre 1889 i 1904), tenia finestres que donaven a la plaça del Mercadal.

La reordenació de l'Arxiu

Andreu de Bofarull va refer completament l'Arxiu, reordenant els fons i inventariant-los de nou. D'ell es conserven diversos inventaris en els quals es pot veure la seva intervenció arxivística. Són els següents: "Político", "Indices de los legajos y encuadernaciones", i "Catalogo de pergaminos".

Pel que fa al contingut de cada un dels quals, és el següent:

— "Político". Sota aquest títol es recull l'inventari de vint-i-tres lligalls amb documentació compresa entre els anys 1542 i 1873, relatius a diverses guerres: Rosselló, Separació, Successió, Francès, Trienni,

10. AHMR, Lligall Millores públiques.

CARTLANES.

Año.	
1183	Concesion hecha en 20 de Agosto, por el Señor Carthan de Neus, a favor de los pottadores de la misma Villa. C5, p.24.
1204	Concordia entre Donnardo de Bellobó, y Don Estevan Monte, señores de Neus, desistiendo que el lugar de Almorot, se halla contenido en el termino de Neus. A 13 de las Calendas de Marzo. C7, p.5.
1222	Absolucion hecha por el Carthan, en 6 de Noviembre, a favor de los habitantes de Neus, dentro de sus terminos, de las fadigas, sumas y donas que se debian, por un año. C5, p.32.
1222	Absolucion hecha por Simon de Bellobó, Elisenda su esposa, y Aluamanda su hermana, Carthan, a favor de los señores de Neus, en no pagar fadigas, y confirmando la cutesion hecha por su antecesor. C5, p.34.
1222	Absolucion hecha en 6 de Noviembre, por Donnardo de Bellobó, Carthan de Neus, Castellany Monte, a favor de sus habitantes de lo que debian de sumas y haber de ceder en lo sucesivo, a las fadigas de los rreales, y aporcionas de las cobdunaciones hechas sobre el termino. C5, p.33.
1228	Sentencia arbitral pronunciada entre los señores de la Villa, y el Carthan, en 14 de Octubre, sobre pago de Novatejo, y Enrines. C5, p.23.
1229	Absolucion hecha por el Carthan de Neus, en 22 de Abril, a favor de los hombres de Neus, por el trabajo de edificar y construir la obra del Castillo, por la gratificación de 1500 libras. C5, p.50.
1229	Donacion hecha a favor de los hombres de Neus, en 12 de Mayo, por Donnardo de Bellobó y su consorte Arzadín, de toda la obra del Castillo, así las interiores como las que en las exteriores, situadas dentro y fuera de la Villa. C5, p.27.
1291	Convenio en el cual la Señora Disenalis o Arzadín, consorte de Simon de Bellobó, conviene en que la Villa pague a su marido, la cantidad de 300 sueldos, a cumplimiento de aquellos 3500 sueldos, en razon del convenio entre ambos con otros, antes de los dias de febrero. C6, p.62.
1353	Carta orden del Carthan Juan Obisnallas.
1354	Apoca de mil sueldos firmada por el Carthan a favor de la Villa, por tener una buena cuenta de aquellos 4000 sueldos que la Villa le estaba debiendo, otorgada en la villa en Noviembre, en poder de Francisco Feneller. C7, p.38.

Pàgina del catàleg de pergamins fet per Andreu de Bofarull.

carlinades, fortificacions (inclou un document de 1374)...

És tracta d'un volum de cent noranta-set pàgines i format en foli. En el seu contingut s'observa que l'ordre —dels lligalls i dels documents que contenen— és cronològic. La numeració dels lligalls és en números romans i la dels documents en aràbigs.

Cal constatar que es manté una numeració anterior dels documents: estan numerats, però els números no sempre coincideixen amb l'estricta ordre cronològic. A més, s'observa també el manteniment d'una altra ordenació potser més antiga, feta per lletres (lligall m). En aquest cas es veu com es combi-